

## DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.064/2018/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a Budai Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Budai Zoltán ügyvéd) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a dr. Perédi Tamás ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű alperes neve (címe) I. rendű és az II.rendű alperes neve (címe) II. rendű alperesekkel szemben szerződés létre nem jöttének és érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 10.P.21.924/2016/17. számú ítélete ellen a felperes részéről 18. és 20. sorszáмок alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

### í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesek mint egyetemleges jogosultak részére 63 500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget, az államnak pedig - külön felhívásra - 398 400 (háromszázkilencvennyolcezer-négyszáz) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

### I n d o k o l á s

A felperes mint adós, az I. rendű alperes mint hitelező és zálogjogosult, továbbá a II. rendű alperes mint hitelezők 2005. május 27. napján „Devizában nyilvántartott lakáshitel életbiztosítással” megnevezés alatt kölcsönszerződést kötöttek, amelyet **dr. S. E.** közjegyző közjegyzői okiratba foglalt. A megállapodás alapján az alperesek egyetemleges kötelezték magukat arra, hogy a felperes részére 4 980 000 Ft - svájci frankban nyilvántartott - kölcsönt folyósítanak lakásvásárlási célra, a felperes pedig azt vállalta, hogy e kölcsönösszeget - a szerződésben foglalt kamattal, kezelési költséggel és hitelkeret beállítási jutalékkal növelt összegben - 240 hónap alatt havi részletekben fizeti vissza az alperesek részére. A felek a felperes fizetési kötelezettségének biztosítására jelzálogjogot alapítottak az I. rendű alperes javára a **r-i r1.** helyrajzi szám alatt nyilvántartott ingatlanra.

A kölcsönszerződést tartalmazó közjegyzői okiratot az alperesek nevében **D.Gy.** és **D. Z-né** írták alá, akik a II. rendű alperes felé fennálló együttes képviseleti jogosultságukat cégbírósi végzéssel és aláírási címpéldánnyal, az I. rendű alperes felé fennálló képviseleti jogukat pedig az I. rendű alperes által a II. rendű alperesnek adott, közjegyzői okiratba foglalt meghatalmazással igazolták. A közjegyzői okirat tartalmazta azt is, hogy a szerződéskötéskor eljáró közjegyző az ügyfelek és képviselőik ügyleti képességéről, jogosultságáról meggyőződött, és a jogügylet lényegéről tájékoztatta őket.

Az alperesek a kölcsönösszeg folyósítására irányuló kötelezettségüknek eleget tettek, az I. rendű alperes jelzálogjoga az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre került, a felperes pedig a kölcsön törlesztését a szerződésnek megfelelően megkezdte.

A II. rendű alperes a kölcsönszerződés alapján fennálló követelését 2005. szeptember 15. napján az I. rendű alperesre engedményezte.

A felperes és az I. rendű alperes 2012. június 6. napján gyűjtőszámla-hitel folyósítása céljából módosították a kölcsönszerződést oly módon, hogy annak aláírásakor az I. rendű alperest közjegyzői okiratba foglalt meghatalmazás alapján a II. rendű alperes képviselte, amelynek nevében az együttes aláírásra jogosult munkavállalói: Hégerné **K.Zs.** és **L. O-né** jártak el. 2012. június 6. napján a felperes a módosított kölcsönszerződésnek megfelelő tartalommal egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett, amelyet **dr. S. E.** közjegyző közjegyzői okiratba foglalt.

A II. rendű alperes által képviselt I. rendű alperes a 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) alapján elszámolt a felperessel, az elszámolás felülvizsgálnak minősül.

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy a kölcsönszerződés elsődlegesen nem jött létre, másodlagosan érvénytelen. Kifejtette, hogy a megállapodás azért nem jött létre, mert az azt tartalmazó közjegyzői okiratban nincsenek feltüntetve a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 3. számú mellékletének 1/2. pontjában foglalt azonosító adatok, a hitelezők nevében a II. rendű alperes sajószentpéteri fiókja járt el, amely nem jogképes, az alpereseket képviselő természetes személyeknek nem volt képviseleti jogosultsága, hiszen a közjegyzői okirathoz nem kerültek csatolásra a képviseleti jogot alátámasztó meghatalmazások, a közjegyző pedig a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (Ktv.) szerződéskötéskor hatályos 130. §-a alapján nem tüntette fel a szerződésben a hitelezők nevében eljáró természetes személyek azonosító adatait.

A felperes keresete kiterjedt annak megállapítására is, hogy a kölcsönszerződés módosítása, valamint az ő egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozata elsődlegesen szintén nem jött létre, másodlagosan pedig érvénytelen. A létre nem jötséggel kapcsolatban - a kölcsönszerződés létrejöttének hiánya mellett - arra hivatkozott, hogy a szerződésmódosítást az eredeti megállapodásban részes valamennyi félnek el kellett volna fogadnia, ennek ellenére a II. rendű alperes a kölcsönszerződés módosítását nem hitelezőként, hanem az I. rendű alperes képviselőjeként írta alá, így abban nem vett részt, enélkül pedig sem a szerződésmódosítás, sem pedig az egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat nem létezik.

Keresettel kérte annak megállapítását, hogy a DH2 törvény alapján készített elszámolást tartalmazó okirat a hitelezők szabályszerű aláírásának és a II. rendű alperes által az I. rendű alperestől kapott meghatalmazásnak a hiányában nem jött létre, így a per nem tartozik a DH törvények hatálya alá. A kereset kiterjedt annak megállapítására is, hogy a kölcsönszerződést és az egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tartalmazó közjegyzői okiratok a Ktv. 121. §-a és a Ktv. 131. §-ának (1) bekezdése alapján nem közokiratok, hiszen a közjegyző aggályos, joghatás nélküli nyilatkozatokat foglalt közokiratba.

Jogkövetkezményként mind az elsődleges, mind pedig a másodlagos keresete tekintetében azt kérte, hogy a bíróság törölje a perrel érintett ingatlanról az I. rendű alperes jelzálogjogát, valamint a javára bejegyzett elidegenítési és terhelési tilalmat, továbbá kötelezze az alpereseket a kapott kölcsönösszeget meghaladó törlesztés visszafizetésére.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. és a II. rendű alperesek, mint egyetemleges jogosultak részére 127 000 Ft perköltséget, az államnak pedig - külön felhívásra - 298 800 Ft feljegyzett eljárási illetéket.

A határozatát azzal indokolta, hogy noha a perrel érintett kölcsönszerződés a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény), valamint a DH2 törvény hatálya alá tartozik, a felperes az érvénytelenség megállapítására irányuló másodlagos keresetét bírói felhívás ellenére sem a DH2 törvény 37. §-ának (1) bekezdésében írt módon terjesztette elő, ezért a DH2 törvény 37. §-ának (2) bekezdése alapján úgy tekintette, hogy e keresetet a felperes nem tartja fenn.

Kifejtette, hogy a per tárgyát képező megállapodás a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) 523. §-a (1) és (2) bekezdéseinek megfelelően tartalmazza az összes olyan lényeges elemet, amely a kölcsönszerződés létrejöttéhez szükséges, ezért a felperes alap nélkül állította, hogy e megállapodás nem jött létre. Érvelése szerint az, hogy a kölcsönszerződést tartalmazó közokiratban nem lelhetőek fel hiánytalanul a Hpt. 3. számú mellékletének I/2. pontjában írt adatok és a képviselőként eljáró természetes személyek lakcímei, nem akadályozta meg a megállapodás létrejöttét, és nem jelenti azt, hogy az alpereseknek hiányzott a szerződéskötési képessége.

A felperes képviseleti jog hiányára alapított kereseti kérelme kapcsán a Szegedi Ítéltábla Gf.II.30.331/2015/4. számú ítéletére hivatkozott, amely szerint a képviselő közreműködésével kötött szerződés létrejöttének és érvényességének nem feltétele, hogy a képviselő a másik fél felé igazolja képviseleti jogosultságát. A képviselőként eljáró személy képviseleti jogosultságának hiányára és ennek következtében a szerződés létre nem jöttére a képviselt személy hivatkozhat, hiszen az ő jogait érintheti az, hogy esetlegesen olyan szerződés alapján kell teljesítenie, amelyet nem ő és nem is a képviselőre jogosult személy kötött. A másik szerződő fél jogait, törvényes érdekeit nem érintheti hátrányosan, ha a képviselt elismeri a képviseletében fellépő személy képviseleti jogosultságát, érdeksérelmet az ellenkezője jelenthetne számára. Ezért - jogvédte érdek hiányában - nincs keresetőségi joga a felperesnek arra, hogy ez okból kérje a szerződés létre nem jöttének megállapítását. Mindebből következően nem sérti az 1959. évi Ptk. alapelveit, ha az alperesek munkavállalói a szerződéskötéskor a felperes felé nem igazolták a képviseleti jogukat, sokkal inkább az, hogy a felperes erre hivatkozva kíván szabadulni az utóbb megbánt szerződéstől, illetve az őt terhelő kötelezettségek teljesítése alól. Ez az, ami sérti a rendeltetésszerű és jóhiszemű joggyakorlás 1959. évi Ptk. 4. §-ának (1) bekezdése szerinti követelményét. Erre tekintettel rámutatott, hogy a felperes képviseleti jog hiányára alapított elsődleges keresete akkor sem lett volna alapos, ha az alperesek nevében eljáró személyeknek valóban hiányzott volna a képviseleti jogosultságuk. Utalt ugyanakkor arra is, hogy e személyeknek mind a szerződéskötéskor, mind pedig annak módosításakor fennállt a képviseleti joga. Kifejtette, hogy a felperes

maga csatolta azt a közokiratba foglalt meghatalmazást, amelyet a szerződéskötés érdekében az I. rendű alperes a II. rendű alperesnek adott. Ez alapján a II. rendű alperes együttes aláírási joggal rendelkező munkavállalói nemcsak a II. rendű alperes, hanem az I. rendű alperes képviselőjében is eljárhattak, ennek ellenkezőjét a felperes a képviselői jog fennállását igazoló közokirattal szemben nem bizonyította. Mivel pedig a kölcsönszerződés tartalma szerint a hitelezőket nem a sajoszentpéteri bankfiók, hanem az említett természetes személyek képviselőik, a felperes alap nélkül állította azt is, hogy az alperesek nevében egy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeti egység járt el.

Rámutatott, hogy a felperes a kölcsönszerződés módosításának létre nem jöttére sem hivatkozhatott. A II. rendű alperes ugyanis a kölcsönszerződésből eredő követelését a szerződésmódosítást megelőzően az I. rendű alperesre engedményezte, ezért - noha szerződésátruházásra nem került sor - a II. rendű alperesnek már nem fűződött jogi érdeke a szerződésmódosításhoz, így az az ő részvétele nélkül is létrejött. Utalt ugyanakkor arra is, hogy a szerződésmódosítás esetleges hatálytalanságára egyébként is csak a II. rendű alperes hivatkozhatna.

Nem találta alaposnak a felperes azon keresetét sem, amely annak megállapítására irányult, hogy a perrel érintett közjegyzői okiratok nem közokiratok, azok ugyanis megfelelnek a Ktv. 129. §-ának. Kifejtette, hogy mivel mind a kölcsönszerződés, mind pedig annak módosítása létrejött, nem álltak fenn olyan aggályos körülmények, amelyekre figyelemmel a közjegyzőnek meg kellett volna tagadnia a közjegyzői okiratok elkészítését. Erre irányuló jogszabályi rendelkezés hiányában a közjegyző arra sem volt köteles, hogy a felek személyazonosságát és a megjelölt személyek képviselői jogát igazoló okiratokat csatolja az általa készített közokirat kiadmányaihoz, és az sem vezethető le a Ktv.-ből, hogy ennek elmulasztása esetén a közjegyző által készített okirat nem közokirat.

A felperes azon kereseti kérelme sem foghatott helyt, amely annak megállapítására irányult, hogy a DH2 törvény alapján készített elszámolás nem jött létre. Kifejtette, hogy mivel a II. rendű alperes az I. rendű alperesre engedményezte a szerződésből eredő követelését, az elszámolási kötelezettség az I. rendű alperest terhelte, a II. rendű alperes közreműködésére tehát nem volt szükség. Utalt arra is, hogy a felperes által sérelmezett értesítés csupán a DH2 törvény alapján készített elszámolásról szóló tájékoztató, amely nem minősül szerződéses nyilatkozatnak, a felek között létrejött megállapodást ugyanis nem ez a tájékoztatás, hanem a DH2 törvény módosította, így az aláírás nélkül is létrejött.

Kiemelte végül, hogy a felperes a létre nem jötség megállapítása iránti elsődleges keresetének jogkövetkezményeként nem terjesztett elő marasztalási keresetet, ezért hiányoztak a megállapítási keresetnek a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 123. §-ában foglalt jogszabályi feltételei.

Az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a pereszes felperest kötelezte az alperesek jogi képviselői munkadíjból álló perköltsége, valamint a feljegyzett kereseti illeték megfizetésére.

A felperes fellebbezése elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének kereset szerinti megváltoztatására, másodlagosan pedig annak hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítására irányult. Sérelmezte, hogy nem kapott értesítést a DH1 törvény alapján felfüggesztett eljárás

folytatásáról. Utalt arra is, hogy az eljárást a DH2 törvény 38. §-ának (4) bekezdése alapján csak az ő kérelmére lehetett volna folytatni, így az eljárás folytatására és az elsőfokú ítélet meghozatalára jogszabálysértően került sor. Úgy érvelt, hogy a DH2 törvény szerinti elszámolás nem történt meg, ezért a szerződés nem tartozik a DH törvények hatálya alá. Fenntartotta az elsődleges és a másodlagos keresetek körében előadott érveit. Kiemelte, hogy a Hpt. szerinti azonosító adatok hiányában a hitelezőknek nem volt szerződéskötési képessége, a nevükben eljáró természetes személyeknek pedig nem volt képviseleti joga. Rámutatott, hogy a kölcsönszerződést tartalmazó közjegyzői okirathoz csatolt azon meghatalmazás, amelyet az I. rendű alperes a II. rendű alperesnek adott, nem érvényes. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság iratellenesen állapította meg azt, hogy a sajószentpéteri fiók nem a hitelezők képviselője volt. Kifejtette, hogy a szerződésmódosítást a II. rendű alperesnek is alá kellett volna írnia, ennek hiányában az nem jött létre. Utalt arra is, hogy a II. rendű alperes aláírásának hiányát a közjegyzőnek észlelnie kellett volna, amelyet elmulasztott, így aggályos, azaz jogvitára okot adó egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot foglalt közjegyzői okiratba, ezért az a Ktv. 131. §-ának (1) bekezdése alapján nem közokirat.

Az alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai alapján történő helybenhagyását kérték.

Az ítélőtábla a fellebbezést az 1952. évi Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság az eljárást az elsőfokú eljárás szabályainak megsértése nélkül folytatta le, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az eljárás megismétlésének elrendelésére nem kerülhetett sor.

A felperes alap nélkül hivatkozott arra, hogy nem kapta meg az elsőfokú bíróságnak a DH1 törvény alapján felfüggesztett eljárás folytatásáról szóló pervezető végzését, az ugyanis az erről szóló tértivevény tanúsága szerint a jogi képviselője részére 2016. november 18. napján szabályszerűen kézbesítésre került. Megjegyzi az ítélőtábla, hogy nem minősült volna lényeges eljárási szabálysértésnek az sem, ha e végzést az elsőfokú bíróság elmulasztotta volna kézbesíteni a felperesnek, hiszen a per első tárgyalásán az addig keletkezett iratok, így e végzés ismertetésére is sor került, ezért arról a tárgyaláson jelenlévő felperesi képviselő legkésőbb ekkor értesült.

Az elsőfokú bíróság nem sértette meg a DH2 törvény 38. §-ának (4) bekezdését sem. Ez a jogszabályi rendelkezés ugyanis csak azt szabályozza, hogy melyik fél köteles bejelenteni a bíróság felé a felülvizsgált elszámolás tényét, azt ugyanakkor nem zárja ki, hogy ezt a tényt a másik fél is bejelenthesse. Amennyiben pedig a felülvizsgált elszámolást a felek bármelyike bejelent a bíróságnak, az a DH2 törvény 38. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az eljárást folytatni, e bejelentést tehát nem hagyhatja figyelmen kívül. Az elsőfokú bíróság ezen jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően döntött a felfüggesztett eljárás folytatásáról.

Az ítélőtábla egyetértett azzal a jogi állásponttal is, hogy a felperes érvénytelenség megállapítása iránti másodlagos keresete a DH2 törvény 37. §-ának hatálya alá tartozik. E jogszabályi rendelkezést ugyanis - annak szövege szerint - abban az esetben kell alkalmazni, ha a fél keresete a DH2 törvény hatálya alá tartozó szerződés

érvénytelenségének megállapítására irányul. Ezért annak eldöntése során, hogy a DH2 törvény 37. §-a a per során alkalmazható-e, és ha igen, milyen körben, kizárólag az bírt jelentőséggel, hogy a keresettel érintett szerződés a DH2 törvény hatálya alá tartozik-e, és ha igen, van-e olyan kereset, amelyik e szerződés érvénytelenségének megállapítására irányul. Annak, hogy a DH2 törvény alapján készített elszámolásról szóló értesítés aláírás és meghatalmazás hiányában megfelel-e a jogszabályoknak vagy nem, ebben a körben nem volt jelentősége, a DH2 törvény 37. §-át ugyanis - az abban foglalt jogszabályi feltételek fennállása esetén - akkor is alkalmazni kell, ha az elszámolási értesítő jogszabályszerű volt, és akkor is, ha nem. Ezért a felperes alap nélkül érvelt azzal, hogy az elszámolás általa állított formai hibái miatt a perben a DH törvények nem alkalmazhatóak. Azt, hogy mely szerződések tartoznak a DH2 törvény hatálya alá, a DH2 törvény 2. §-ának 3. pontja alapján megfelelően alkalmazandó DH1 törvény 1. §-ának (1) és (1a) bekezdései határozzák meg. Mivel pedig e jogszabályi feltételeknek a per tárgyát képező kölcsönszerződés vitán felül megfelel, az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperesnek e szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló másodlagos keresetét a DH2 törvény 37. §-ának (1) bekezdésében írt módon kellett volna előterjesztenie. A felperes azonban e kötelezettségének bírói felhívás ellenére sem tett eleget, ezért az elsőfokú bíróság a DH2 törvény 37. §-a (2) bekezdésének utolsó előtti mondata alapján helyesen tekintette úgy, hogy a felperes a másodlagos keresetét nem tartja fenn. Mivel pedig a felperes a kölcsönszerződés módosításának és az ez alapján tett egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatnak az érvénytelenségét a DH törvények hatálya alá tartozó kölcsönszerződés érvénytelensége miatt kérte megállapítani, a DH2 törvény 37. §-ának megfelelő kereseti kérelem előterjesztése ezen keresetek érdemi elbírálását is kizárta (BH2017.24.).

Erre tekintettel az elsőfokú bíróságnak csak a felperes egyéb kereseti kérelmeiről kellett döntést hoznia. Az ehhez szükséges tényállást a bizonyítékok logikus és okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg és abból helytálló jogi következtetésre jutott, az általa kifejtett indokokkal túlnyomórészt az ítéletábra is egyetért.

Teljes mértékben osztja a Szegedi Ítéletábra - elsőfokú bíróság által is idézett - Gf.II.30.331/2015/4. számú ítéletében elfoglalt azon jogi álláspontot, hogy a felperesnek - jogvédte érdek hiányában - nem volt keresethetőségi joga olyan kereset benyújtására, amely az alperesek aláírásának, továbbá a nevükben eljáró személyek képviseleti jogának hiánya miatt a kölcsönszerződés, annak módosítása, valamint az egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat létre nem jöttének megállapítására irányult. Ennyiben tehát helyes volt az elsőfokú bíróság azon érvelése, hogy e keresetek tekintetében hiányzik a megállapítási kereset előterjesztésének az 1952. évi Pp. 123. §-ában foglalt egyik konjunktív feltétele: az, hogy a kért megállapításra a felperesnek az alperesekkel szemben fennálló jogai védelme érdekében legyen szükség, ez a megállapítás ugyanis legfeljebb az alpereseknek a felperessel szemben fennálló jogai védelmére lenne alkalmas. A megállapítási kereset másik konjunktív feltétele ugyanakkor: az, hogy a felperes kérjen marasztalást is, e keresetek esetében fennállt, hiszen a felperes mind az elsődleges, mind pedig a másodlagos keresetében kérte a perrel érintett ingatlanra bejegyzett jelzálogjog, valamint elidegenítési és terhelési tilalom törlését, azaz marasztalási (tűrés) keresetet is előterjesztett. Ettől függetlenül az elsődleges keresetek az 1952. évi Pp. 123. §-ának valóban nem feleltek meg, hiszen az abban foglalt egyik konjunktív feltétel tényleg hiányzott, csak nem az, amelyekre az elsőfokú bíróság hivatkozott.

Az elsőfokú ítélet helyesen tartalmazza ugyanakkor azt, hogy a felperes kölcsönszerződés létre nem jöttének megállapítása iránti keresete érdemben sem alapos. A szerződés létrejötté körében az 1959. évi Ptk. 205. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján kizárólag az bírt jelentőséggel, hogy a felek között volt-e konszenzus, azaz megállapodtak-e a kölcsönszerződés létrejöttéhez szükséges kérdésekben. Az ugyanakkor, hogy a felek a kölcsönös és egybehangzó ügyleti akaratukat milyen formában: az 1959. évi Ptk. 216. §-ának (1) bekezdése alapján szóban, írásban vagy ráutaló magatartással fejezték-e ki, a szerződés létrejöttének szempontjából irreleváns volt, a szerződésre előírt alakisági követelmények megsértése ugyanis nem akadályozza meg a szerződés létrejöttét, legfeljebb a létrejött szerződés érvénytelenségét eredményezheti (1959. évi Ptk. 217. §-ának (1) és (2) bekezdései). Márpedig azt a tényt, hogy a közjegyzői okiratban foglalt megállapodást nemcsak az okiratot nem vitásan szabályszerűen aláíró adós, hanem a hitelezők is elfogadták, egyértelműen igazolja az, hogy a hitelezők az általuk vállalt kölcsönösszeget a közjegyzői okiratnak megfelelően folyósították az adósok részére, e ráutaló magatartással tehát egyértelműen kifejezésre juttatták azt, hogy a közjegyzői okiratban foglalt megállapodást magukra nézve kötelezőnek ismerik el, függetlenül attól, hogy a nevükben aláíró természetes személyek képviseleti joga a közjegyzői okirat aláírásakor fennállt-e vagy nem. Ennek tükrében a szerződés létrejötté szempontjából teljesen jelentéktelen volt az, hogy a szerződéskötés során mi volt a sajozsontpéterei bankfiók szerepe, az eljáró közjegyző megvizsgálta-e a hitelezők nevében megjelent személyek képviseleti jogát, rögzítette-e a személyi adataikat, a fellebbezésben hivatkozott meghatalmazásokat hozzácsatolta-e a közjegyzői okirat eredeti példányához, továbbá az okirat tartalmazza-e a Hpt. 3. számú mellékletének 1/2. pontjában foglalt adatokat, e körülmények ugyanis a szerződéskötéshez szükséges konszenzust nem befolyásolták, az mindezekről függetlenül létrejött.

Helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre is, hogy a felperes kölcsönszerződés-módosítás és egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat létre nem jöttének megállapítása iránti keresete érdemben szintén nem alapos.

Kétségtelen, hogy a kölcsönszerződés módosításához az összes szerződő fél egyetértése szükséges volt, ideértve a II. rendű alperest is. Az a tény ugyanis, hogy a II. rendű alperes a kölcsönszerződésből eredő követelését az I. rendű alperesre engedményezte, nem eredményezett alanyváltozást, hiszen az I. rendű alperes engedményesként csupán a kölcsönszerződésből eredő követelést szerezte meg (1959. évi Ptk. 327. §-ának (2) bekezdése), azok a kötelezettségek tehát, amelyek e szerződés alapján a II. rendű alperest terheltek, nem szálltak át rá (Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.533/2013/3. Pf.I.20.181/2017/4., BH2007.407).

Erre tekintettel valamennyi peres félnek, így a II. rendű alperesnek is konszenzusra kellett jutnia abban kérdésben, hogy a szerződés tartalma miként változzon meg (1959. évi Ptk. 240. §-ának (1) bekezdése). Annak ugyanakkor, hogy ezt a konszenzust milyen formában: szóban, írásban vagy ráutaló magatartással nyilvánítják-e ki, a fent részletesen kifejtett okok miatt a szerződésmódosítás létrejötté körében sem volt jelentősége, a szerződés módosítására előírt alakisági követelmények megsértése ugyanis legfeljebb a létrejött szerződésmódosítás érvénytelenségét eredményezhette (1959. évi Ptk. 217. §-ának (1) és (2) bekezdései), annak létrejöttét azonban nem akadályozta meg. Márpedig azt a tényt, hogy a kölcsönszerződés módosítását nemcsak az azt tartalmazó okiratot szerződő félként aláíró felperes és I. rendű alperes, hanem a II. rendű alperes is elfogadta, egyértelműen

alátámasztja az, hogy a II. rendű alperes - az I. rendű alperes képviselőjeként - részt vett a szerződésmódosításra irányuló konszenzus kialakításában és annak elfogadásában is, hiszen a konszenzust tartalmazó okiratot az I. rendű alperes képviselőjében ő maga is aláírta, az ellen sem ekkor, sem pedig ezután nem tiltakozott, így a szerződésmódosítást ráutaló magatartással elfogadta.

Helyes volt a felperes azon keresetének elutasítása is, amelyben annak megállapítását kérte, hogy a perrel érintett közjegyzői okiratok nem közokiratok. Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által kifejtett indokokat a fellebbezés tükrében azzal egészíti ki, hogy a közjegyző 2012. június 6. napján nem a kölcsönszerződés módosítását, hanem a felperes egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatát foglalta közjegyzői okiratba, amelyhez a II. rendű alperes aláírására nem volt szükség, így az ennek hiányában sem minősíthető aggályosnak.

Az elsőfokú bíróság jogszerűen utasította el a felperes azon keresetét is, amely a DH2 törvény alapján készített elszámolás nem létezésének megállapítására irányult, hiszen a felperes a DH2 törvény 18-29. §-ai alapján a pénzügyi intézmény által megküldött elszámolást, annak alaki vagy tartalmi hiányát külön eljárásban: a Pénzügyi Békéltető Testület, illetve a bíróság nemperes eljárásában tehetné volna csak vita tárgyává, azt jelen perben már sem formai, sem pedig tartalmi szempontból nem vitathatja (DH2 törvény 18. §-ának (5) bekezdése, 29. §-a, 38. §-a).

A kifejtett okok miatt az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes köteles a fellebbezett fellebbezési illeték, valamint az alperesek jogi képviselői munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére (6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése, 82. §-ának (1) bekezdése). Ez utóbbi összegét az ítélet tábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdései alapján 50 000 Ft + áfa, azaz 63 500 Ft-ban határozta meg, ez állt ugyanis arányban a perértékkel és a jogi képviselő által kifejtett tevékenységgel.

Debrecen, 2018. április 17.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő